

Hvordan arbejder SEGES med biodiversitet?

v. Naturchef SEGES Heidi Buur Holbeck.

SEGES

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

NATUR & BIODIVERSITET?

2

Natur er et begreb uden præcis definition

Biodiversitet er mangfoldigheden af levende organismer

Biodiversitet omfatter variationen inden for og mellem arterne, samt mangfoldigheden af økosystemer (Fra FN's biodiversitetskonvention).

Danmark har tiltrådt en FN konvention om at standse tilbagegangen i biodiversitet inden 2020 – som nu er rykket til 2030.

Trane

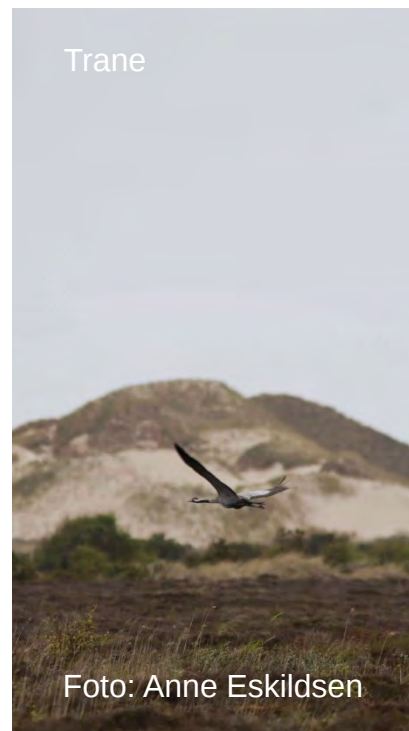
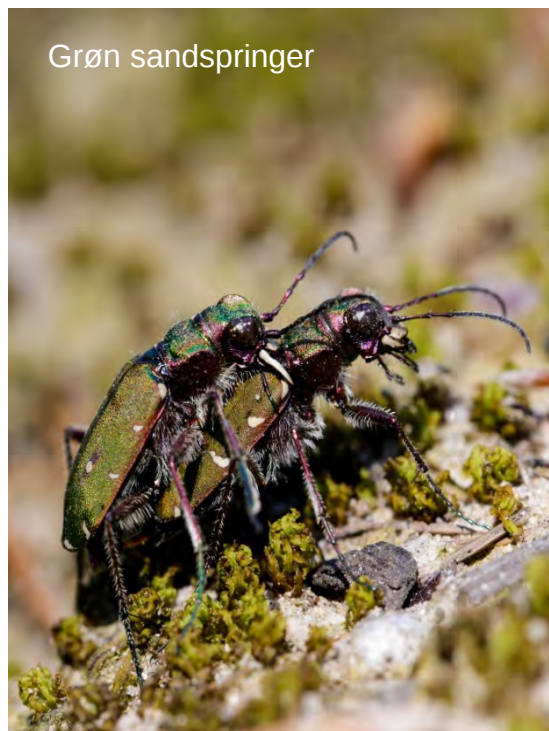

Foto: Anne Eskildsen

Guldblomme

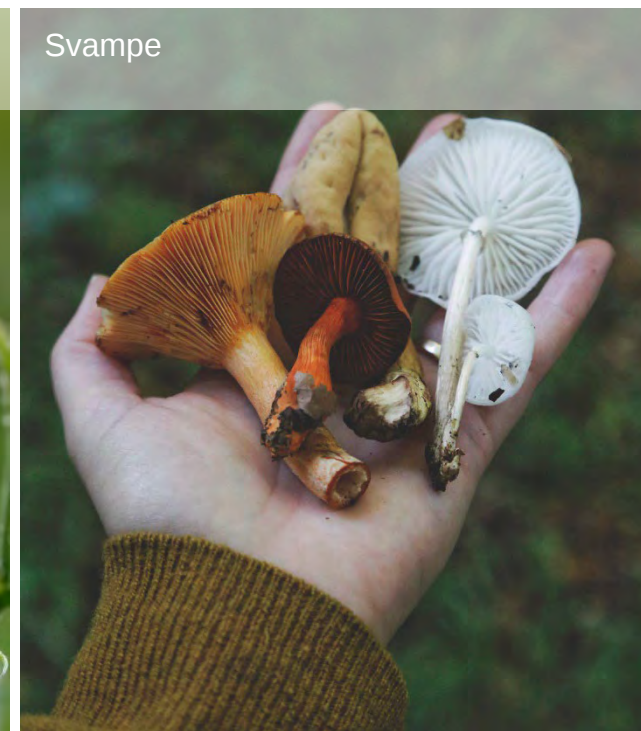
Grøn sandspringer

Isblåfugl

Svampe

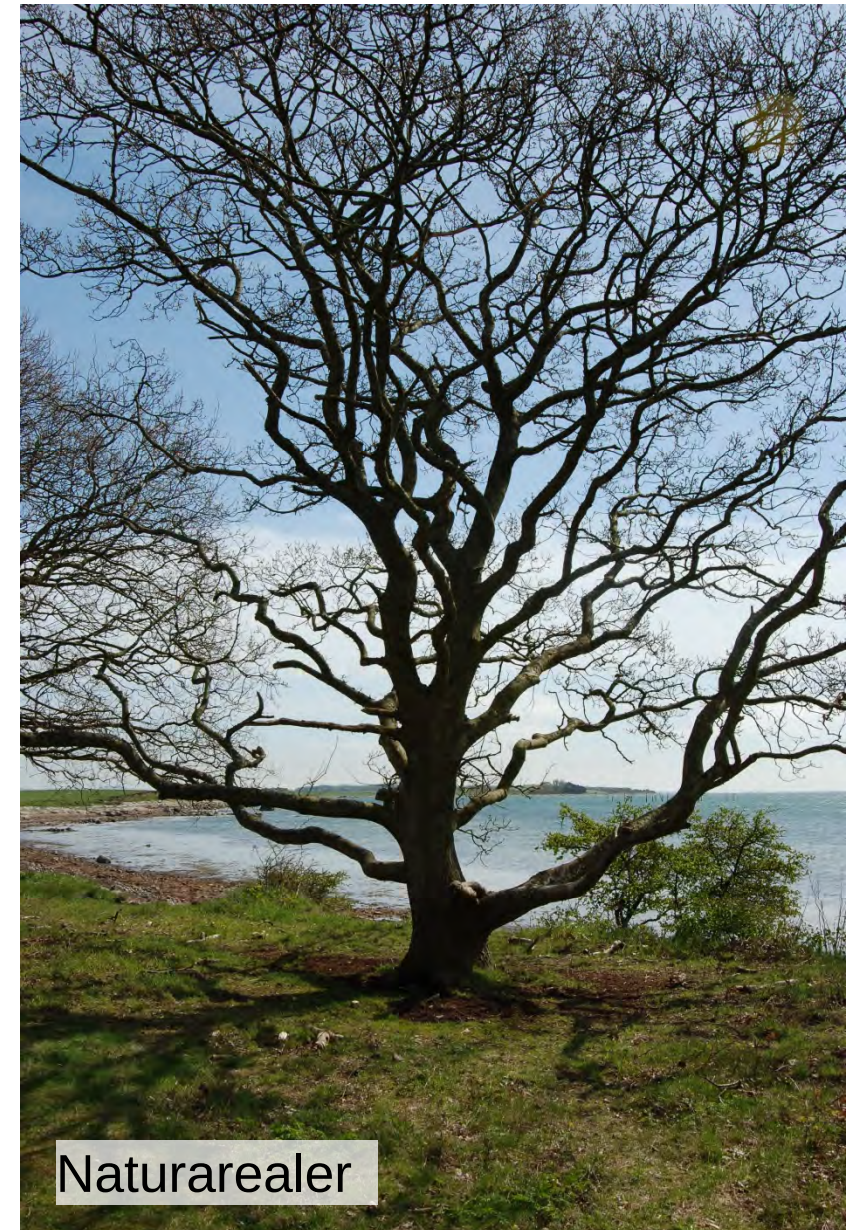
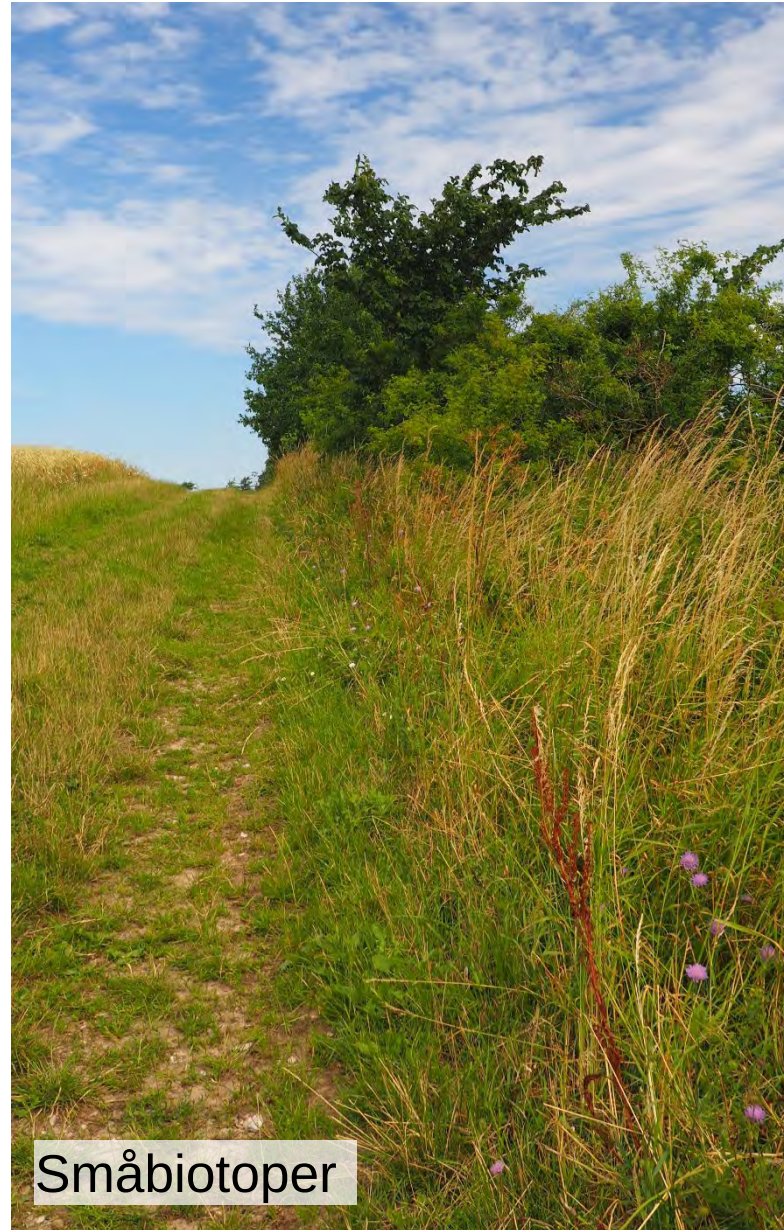

Biodiversitet handler om prioritering

- Udgangspunkt i at bevare de mest værdifulde arter og levesteder først
- Forsvinder de mest sjældne arter, kommer de måske aldrig tilbage igen
- Forvaltning for de sjældne arter gavner også de almindelige arter, men ikke omvendt

Landmanden som arealforvalter

BRAND- MANDENS LOV

Brandmandens lov er en guide til, hvordan man bør prioritere sin indsats for biodiversiteten på sin bedrift.

Når man skal passe på naturen, skal man tænke som en brandmand, der er kaldt ud til et brændende hus: Red det mest uerstattelige først.

1) BEVAR

Bevar naturområder med en lang kontinuitet (lang tid udenfor dyrkning) og en høj biodiversitet.

Eksempler: Bevar enge, overdrev, moser, heder, gamle træer, skove og hegn, og forvalt dem bedst muligt, fx med græsning.

2) BESKYT

Beskyt eksisterende natur mod negative påvirkninger.

Eksempler: Undgå afdrift af gødning og pesticider til naturområder, fx med en udyrket buffer. Undgå dræning.

3) GENOPRET

Genopret beskadiget natur.

Eksempler: Genopret en naturlig hydrologi, f.eks. ved genslyngning af vandløb og lukning af dræn. Genindfør græssende dyr på naturarealerne.

4) NYETABLÉR

Nyetablér natur.

Eksempler: Omlæg urentabel dyrkningsjord til permanent natur, gerne arealer, der allerede ligger tæt på eksisterende natur.

Naturen mangler plads – plads er to ting

1. Giv naturen plads hvor den er
2. Frigiv mere areal til natur

A photograph of a large, gnarled tree with green leaves, standing in a grassy field. The tree is the central focus, with its branches spreading out. In the background, there are other trees and a clear blue sky. The foreground is a lush green field.

Den primære indsats for biodiversitet skal ske på de eksisterende naturarealer

Foto: Heidi Holbeck

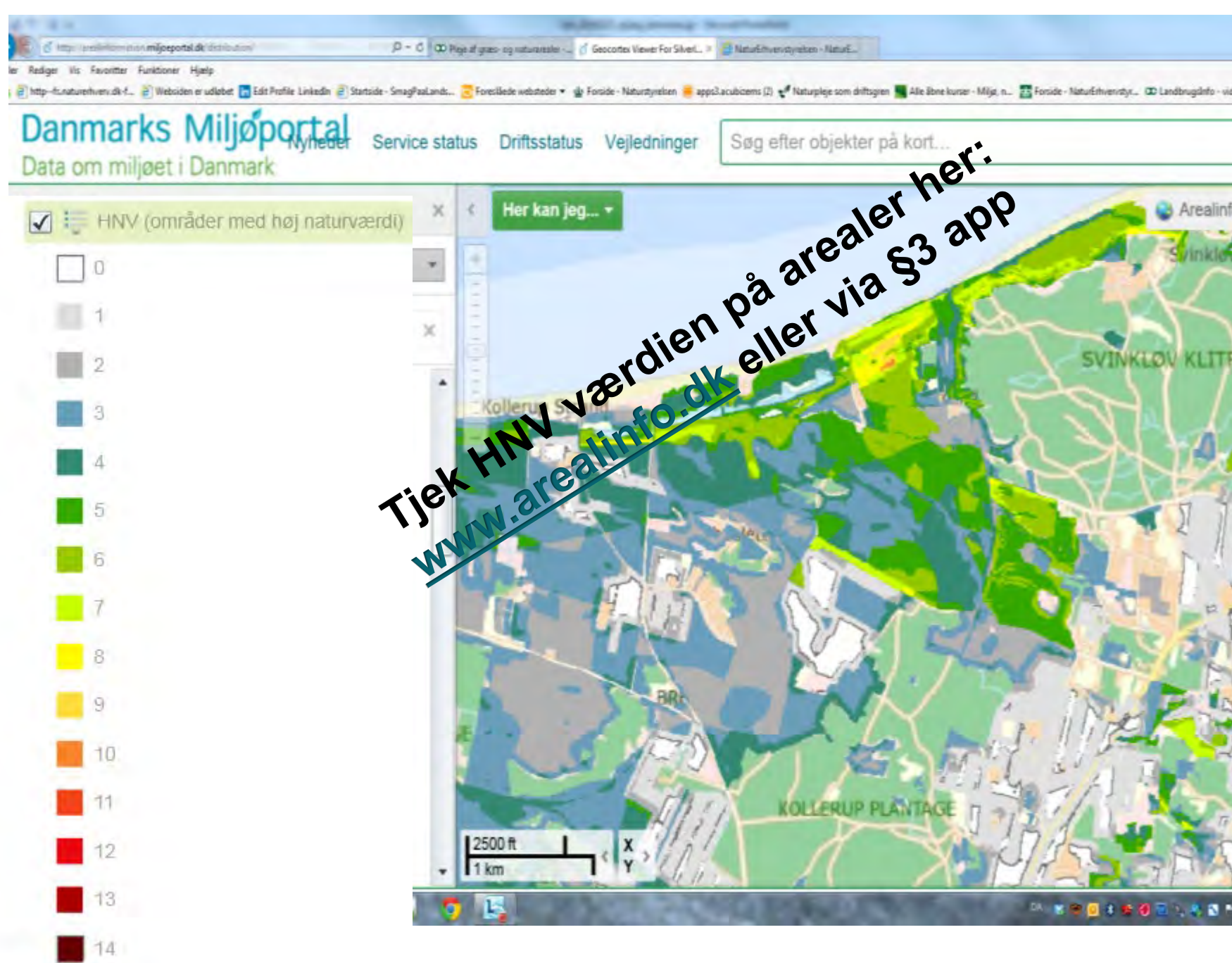

Foto: Heidi Holbeck

Temnavn: HNV-Indikatorkort

Zoom til objekt: Panorer til objekt: Højst objekt: Tilbage til...

Detaljer Attrubuter

HNV score:	5
Kystnærhed:	Nej
Lavbundsareal:	Ja
Skråning/Skrænt:	Nej
Beskyttet natur:	Ja
Nærhed til beskyttet natur:	Ja
Nærhed til småbiotop:	Nej
Ekstensiv landbrugsdrift:	Ja
Økologisk mark:	Ja
Planteindikator 1:	Nej
Planteindikator 2:	Nej
Planteindikator 3:	Nej
Forekomst af rødlistet/bilags art 1:	Nej
Forekomst af rødlistet/bilags art 2:	Nej
Levesteder:	Nej

Hvordan kan du se om naturen har det godt?

Brug indikatorer for høj biodiversitet

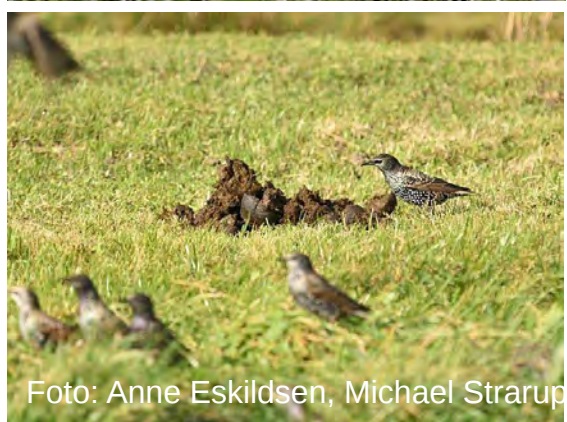
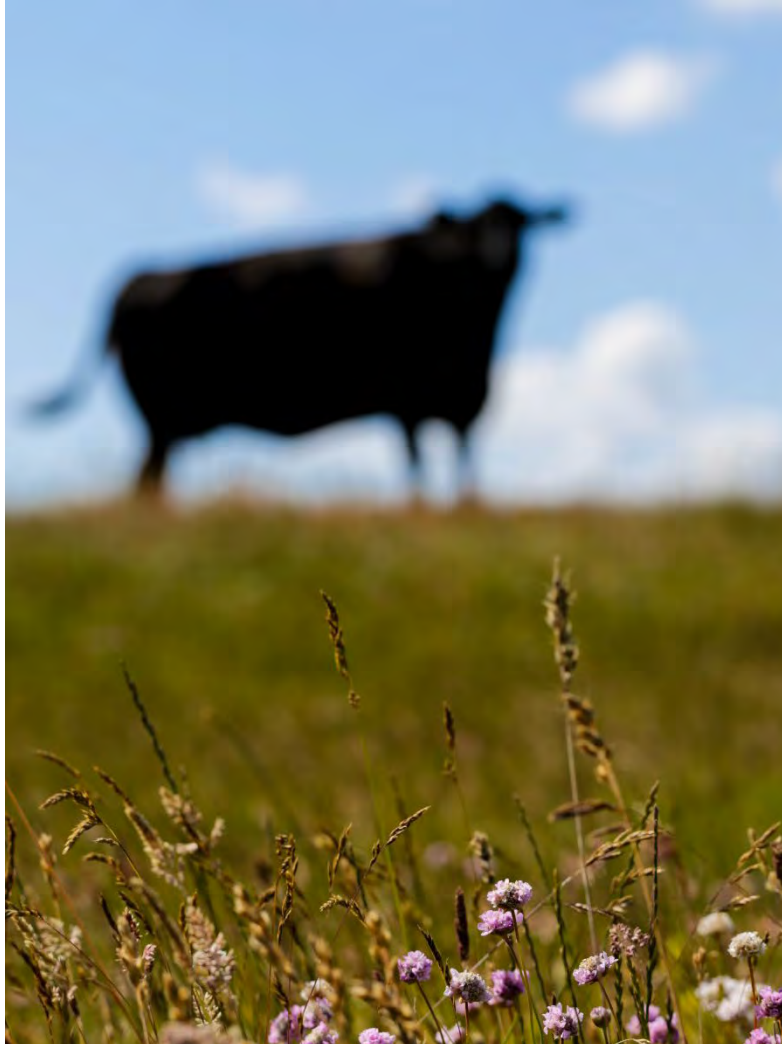
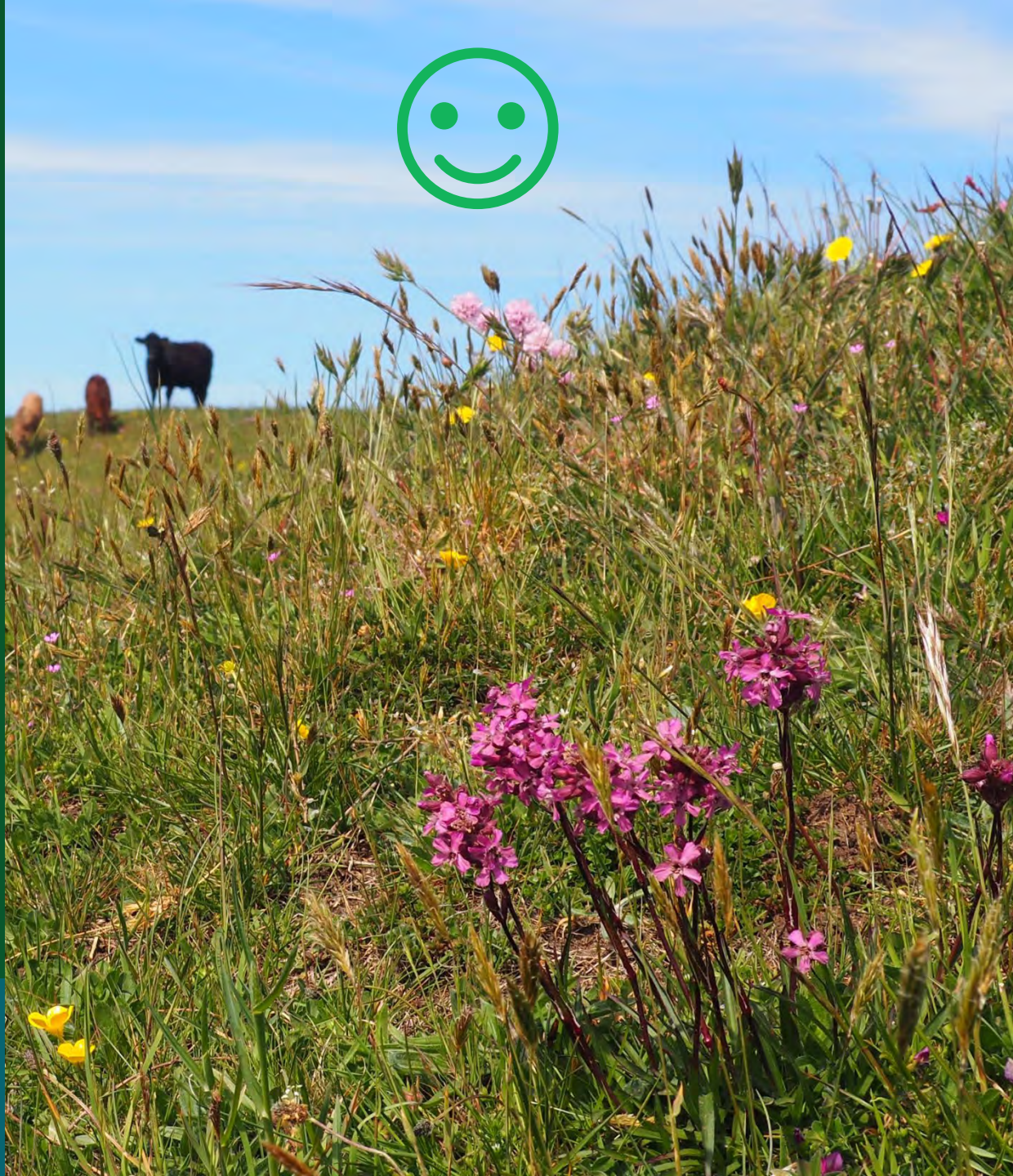

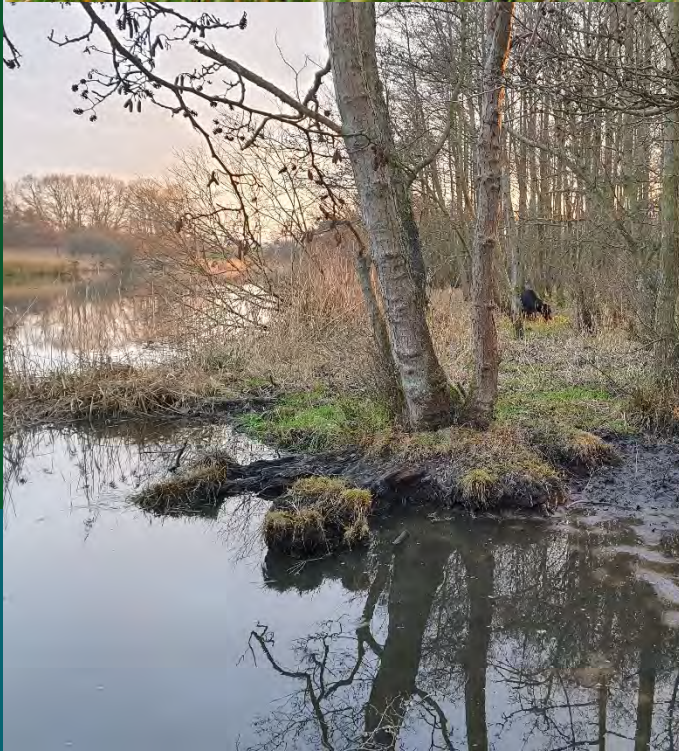
Foto: Anne Eskildsen, Michael Strarup Nielsen, Andrea Oddershede

Græsning er et af de vigtigste virkemidler til at sikre en rigere natur

- Græsning skaber grundlag for liv igennem flere blomster
- Græsning øger biodiversiteten igennem forstyrrelser

1 **Bevar og pas på småbiotoperne** i agerlandet – markveje, diger, markskel, læhegn, remiser, grøftekanter og vejrabatter kan være gode levesteder for bierne

2 **Udtag arealer permanent til natur** i forlængelse af eksisterende naturarealer, fx ukurante hjørner af marken. Gerne soleksponeret og på tør og sandet jord

3 **Slå ikke vejrabatter, grøfter, markskel og brak- eller græsarealer** når blomsterne blomstrer. Vær dog opmærksom på slåningsfrier i landbrugsordninger

4 **Sørg for, at der ikke sker spild og afdrift** til naturområder og småbiotoper, når du gødsker og sprøjter – fx ved at holde afstand

5 **Pas på og plej eksisterende naturarealer** såsom overdrev, enge og heder med ekstensiv græsning eller høslæt, så der er blomster igennem hele sæsonen

Det kan du gøre
10 bivenlige anbefalinger

Her er 10 anbefalinger til tiltag, som kan skabe flere levesteder og føde til bierne i landskabet. Hver anbefaling er værdisat med humlebier, hvor antallet af humlebier viser, hvor stor effekt tiltaget har – 10 humlebier er bedst, men alle anbefalingerne kan gøre en positiv forskel. Vælg de tiltag, som passer på din ejendom og i din drift.

Læs mere på lf.dk/bi

6 **Bevar de gamle træer** i læhegn, markskel og andre steder på din ejendom

7 **Lav blomsterstriber** eller blomsterbrak på din omdriftsjord – lad dem gerne ligge flere år og omlæg etapevis, så du undgår at pløje hele striben op på én gang

8 **Etabler naturlige "blhoteller"** – udlæg fx bunker med grene eller sten eller læg en halmballe til henfald i læhegnet

9 **Efterlad dødt ved** og lad fx grene og kvas ligge i læhegn eller andre småbiotoper efter beskæring

10 **Plant** hjemmehørende hvidblomstrende buske og træer i læhegn og remiser

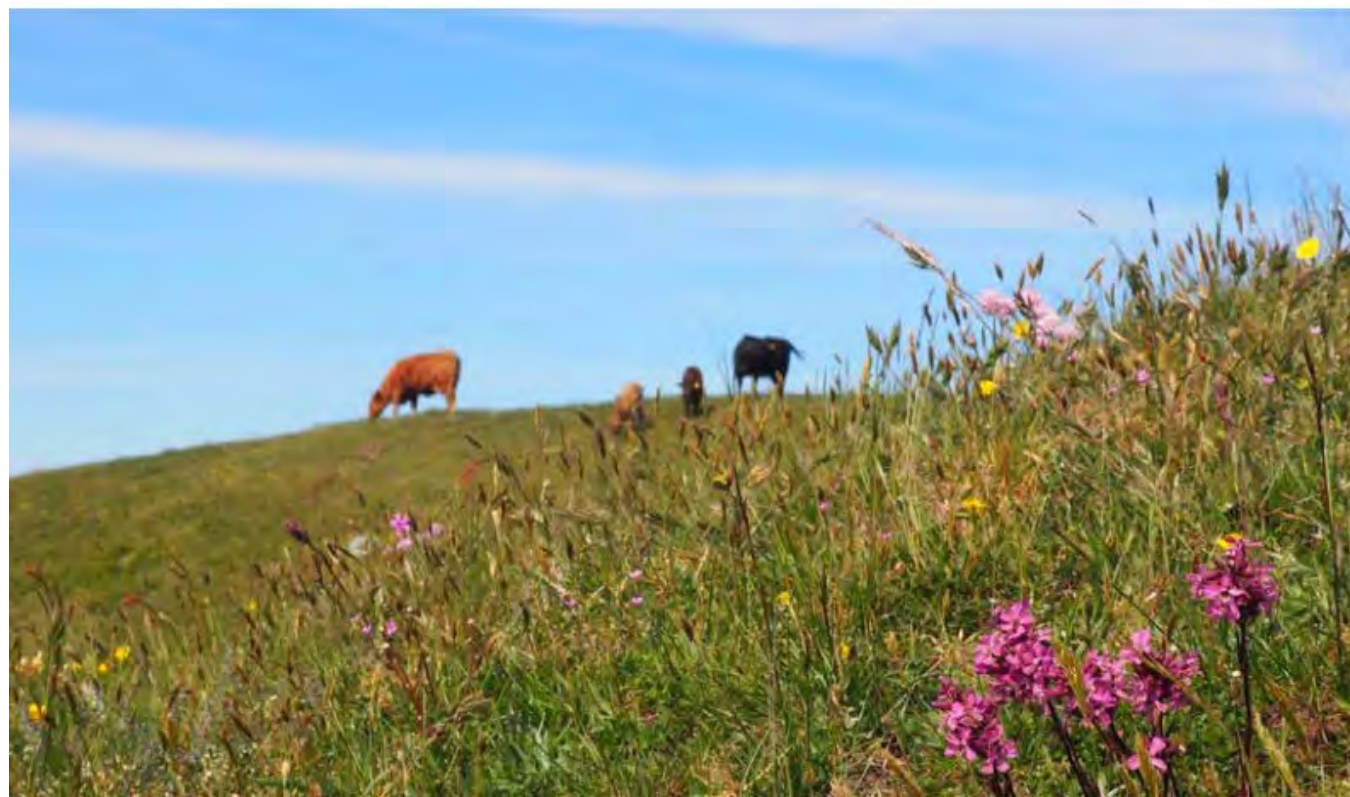

Bedre arrondering af marker og højere biodiversitet

Findes på Landbrugsinfo:
https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/public/1/8/b/naturbeskyttelse_manual_natur_pa_landbrugsbedriften_bilag.pdf

MANUAL TIL BEDRIFTENS NATURVÆRDIER

MANUAL TIL BEDRIFTENS NATURVÆRDIER

er udgivet af:

SEGES
Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N

Kontakt
Andrea Oddershede, Anlæg & Miljø
+45 8740 5444

Version 2, november 2020

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

Forfatter
Andrea Oddershede, SEGES

Redaktører
Anne Eskildsen, SEGES
Winnie Heltborg, SEGES
Lisbeth Gliese Jensen, SEGES
Heidi Buur Holbeck, SEGES
Michael Strarup Nielsen, SEGES

DESIGN OG LAYOUT
Connie Vyrzt Pedersen, SEGES

Forsidefoto: Andrea Oddershede, SEGES

Denne publikation er finansieret af

Promille af landbrugsindtægterne

Denne publikation må kopieres efter aftale med SEGES

INDHOLD

MANUAL TIL BEDRIFTENS NATURVÆRDIER.....	3
NATUROMRÅDER.....	5
Artsrigt overdrev.....	5
Fugtig og artsrig eng.....	5
Strandeng.....	6
Tørvemose/højmoser.....	6
Hede.....	7
Skovsump.....	7
Mose med pilekrat.....	8
Kildevæld.....	8
Sø og vandhul med artsrig kantvegetation.....	9
Naturligt slynget vandløb med bræmmer.....	9
Skovbryn med blomstrende træer og buske.....	10
Græsningsskov eller skov uden skovdrift.....	10
PERMANENTE SMÅBIOTOPER.....	12
Blomstrende vejkanter og markveje.....	12
Levende hegn med flere arter.....	13
Blottet og næringsfattig mineraljord.....	13
Gamle stengærder og stendiger.....	14
Veterantræer.....	14
Dødt ved (kvas, stubbe og grene).....	15
Sydvendte, næringsfattige skrænter.....	15
Jorddiger.....	16
Råstofgrave.....	16
Nye levende hegn med blomstrende træer/buske.....	17
Etablering af vandhul.....	17
Etablering af stenbunke/næringsfattige jordbunke.....	18
Udtagning af tørre arealer.....	18
Udtagning af fugtige arealer.....	19
Gravhøje.....	19
Søer i tidligere råstofgrave.....	20
"Vilde" arealer.....	20
MARKAREALER.....	21
Brakmarker med naturlig fremspiring.....	21
Blomsterbrak med udsåning af flere arter.....	21
Etablering af stribe med naturlig fremspiring.....	22
Etablering af blomsterstribe med flere arter.....	22
Etablering af insektvold.....	23
Våde og tørre pletter i marken.....	23
Halmballe og bi-hotel i markskel.....	24
Barjordsstriber.....	24
Etablering af bufferzone.....	25
Sprøjtepraksis.....	25
Græsmarker på omdriftsarealer.....	25
FORVALTNINGSFORMER.....	26
Helårsgræsning uden tilskudsfordring.....	26
Intensiv sommergræsning.....	26
Ekstensiv sommergræsning med lavt græsningstryk.....	27
Slåning inkl. fjernelse af afklip.....	27

FOTO: MICHAEL STRARUP NIELSEN

Naturtjek på landbrugsbedrifter

**Der er nu 18 DLBR
Naturtjek-rådgivere**

Foto: Andrea Oddershede

- 1:1 rådgivning på bedriften
- Synliggøre hvor bedriftens vigtigste natur er
- Beskriver hvor og hvordan man passe bedst på den natur der er, og hvordan naturen kan udvikle sig
- Naturscorekort – der giver en prioritering af indsatsen
- Efteruddannelse af DLBR natur-rådgivere (så de kan lave Naturtjek)

Ny udvikling: Behov for måling af biodiversitet

#EUBiodiversity

ASSESSMENT OF BIODIVERSITY
MEASUREMENT APPROACHES FOR
BUSINESSES AND FINANCIAL INSTITUTIONS
EU Business @ Biodiversity Platform

UPDATE REPORT 3
1 MARCH 2021

Environment

[Home](#) > [Nature & Biodiversity](#)

Business @ Biodiversity

Homepage

Biodiversity

About us

Workstreams

EBNS

Align

Tools and Resources

Events Calendar

Contact

FINANCING A SUSTAINABLE
EUROPEAN ECONOMY

TECHNICAL
REPORT

Search

Taxonomy: Final report of the Technical Expert
Group on Sustainable Finance

B@B webinar series on Measuring biodiversity for
business and finance – Recordings available

2. marts 2021 kl 01:00 Miljø

Debat

Seges: Kraftig oprydning i regler og tilskud giver mere og bedre natur og biodiversitet

Regler og tilskud for naturpleje er både for komplicerede og utilstrækkelige. Hvis vi rydder op og forenkler, bliver det lettere for den enkelte landmand at bidrage til naturpleje og biodiversitet, skriver naturchef i Seges, Heidi Buud Holbeck.

SEGES

Ny lærebog "Landmanden som naturforvalter"

SEGES

1.3 Det er spændende at gå på opdagelse i sin egen natur. Ved hjælp af forskellige apps kan man få hjælp til at sætte navn på de arter, man finder.

Test din viden

Hvad er biodiversitet?

- a) Biodiversitet er alle dyrkede planter.
- b) Biodiversitet er mangfoldigheden af levende organismer.
- c) Biodiversitet er kun de sjældne arter.

Hvad vil det sige at sikre "licens to produce"?

- a) At sikre landbrugets fortsatte produktionsmuligheder ved at vise samfundet, at landmænd passer godt på naturen.
- b) At passe på naturen i Danmark ved at indkøbe licenser til dyrkning af landbrugsarealer i udlandet.
- c) At betale grønne organisationer for at passe godt på de sjældne arter.

Sjældne arter er værdifulde fordi:

- a) Verden kan risikere at gå under, hvis bare én sjælden art forsvinder.
- b) De er med til at gøre naturen rig og spændende.
- c) Jeg kan sælge til en højere pris, hvis jeg har en sjælden art på min bedrift.

Spørsmål?